

[Aksel Larsen.]

1931 gennemførtes de nye Overenskomster for største Parten af Landets Arbejdere med Lønreduktioner paa fra 4 til 8 pCt. I 1932 fik man ved Statsministerens personlige Indgriben gennemført en uforandret Forlængelse af de bestaaende Overenskomster. I 1933 greb Staten direkte ind, og som et Led i Kanslergadeforliget gennemførtes ved Lovforanstaltning en uforandret Forlængelse af Overenskomsterne. I 1934 gennemførtes i sidste Øjeblik, inden det kom til Konflikt, en ny Lov om Mægling i Arbejdsstridigheder, i Henhold til hvilken det lykkedes at faa Overenskomsterne vedtaget, som man kaldte det, til Trods for at Arbejderne selv var Modstandere af dem. Den samme Lov blev bragt i Anvendelse i 1935, og begge Aar maatte Statsmagten yderligere gribe ind med tvungen Voldgift, bl. a. over for Slagteriarbejderne, fordi Forligsmandsloven viste sig ikke at være et tilstrækkeligt Værn. Endelig i 1936 fik vi først forelagt et Lovforslag af lignende Art som dette, da selve Forligsmandsloven jo ikke strakte til, og derefter blev det ved sin Gang gennem Rigsdagen ændret til en Lov om tvungen Voldgift i Arbejdsstridigheder.

Nu kommer man i 1937 paa ny med en Lov om dette Forhold. I Henhold til denne skal Forligsmandens forskellige Mæglingsforslag gøres obligatoriske og Strejker og andre Arbejdsstandsninger for et Tidsrum af to Aar forbydes for de Arbejdes og for de Virksomheders Vedkommende, der omfattes af Forligsmandens Mæglingsforslag. Dette maa, som jeg siger, nødvendigvis gøre en betænkelig. Det er saa meget mere betænkeligt, som Forligsmandens Mæglingsforslag, som man vil ophøje til Lov, jo aldeles ikke er stillet ud fra en Undersøgelse af eller Hensyntagen til, hvad der er ret og rimeligt. Forud for Overenskomstsituationens Tilspidsning ligger det, at Arbejderorganisationerne rejste en Række betydningsfulde om end ikke overvældende store Krav. Man forlangte Lønstigninger, der i hvert Fald delvis skulde give Erstatning for de stedfundne Prisstigninger, men som ikke hjalp saa forfærdelig stort, hvis Priserne efter Overenskomsternes Afslutning fortsatte med at stige. Man forlangte Arbejdstidsforkortelse, f. Eks. for Metalarbejdernes Vedkommende med 4 Timer om Ugen, og man stillede disse Krav dels af Hensyn til de arbejdsløse, dels for at kunne faa Lønningerne til at slaa til under de stigende Priser, og dels, fordi man vidste, at Industriens Indtjeningssevne, delvis takket være

Regeringens økonomiske Politik, er forøget ganske kolossalt.

Forligsmanden har ikke taget Hensyn til disse Ting, da han udarbejdede sit Forslag. Det er heller ikke Forligsmandens Opgave. Dette er ikke sagt som en Bebrejdelse til Forligsmanden, det er blot sagt for at fastslaa denne Kendsgerning. Det er Forligsmandens Opgave at undersøge, hvad der er Parterne imellem, finde ud af, om der er Mulighed for at faa dem til at enes paa et fælles Grundlag, og hvis han mener dette, da at udarbejde og stille sine Mæglingsforslag. Disse Mæglingsforslag skal ikke stilles under Hensyntagen til, hvad der er ret og rimeligt, de skal ikke stilles under Hensyntagen til, hvad Virksomhederne kan yde, men kun under Hensyntagen til, hvad Forligsmanden haaber han kan faa Parterne til at enes om. Man maa gaa ud fra, at det er under Hensyntagen hertil, at disse Forslag er stillet, men saa er det ogsaa fuldkommen urimeligt af Regeringen og Rigsdagen at ville ophøje dem til Lov. Jeg anser det ikke for berettiget, at lovgive om disse Forhold, men hvis man endelig vil lovgive om dem, maa man først og fremmest tage Hensyn til Lønningernes Forhold til Leveniveauet og Leveomkostningerne og til de paagældende Arbejdsgiveres økonomiske Situation. Intet af dette er gjort, og intet af dette kunde gøres i Mæglingsforslagene. Derfor er det urimeligt, at de ophøjes til Lov.

Dernæst maa man ved Bedømmelsen af den faglige Situation i høj Grad tage Hensyn til det, jeg allerede har nævnt, nemlig Industriens Stilling. Jeg har benyttet Lejligheden til at kigge paa enkelte Industri- og Bankforetagenders offentlig tilgængelige Regnskaber for det sidst forløbne Regnskabsaar. Frederiksberg Jernstøberi, som har en Aktiekapital paa $\frac{1}{2}$ Mill. Kr., har i de sidste 4 Aar kunnet udbetale en stigende Dividende til Aktionærerne, nemlig 4, 5, 7 og 9 pCt. De Forenede Jernstøberier har sat Udbyttet op fra 5 til 6 pCt., Nordisk Fjerfabrik har et Overskud paa $2\frac{1}{2}$ Mill. Kr., eller 50 pCt. af Aktiekapitalen; alene det sidste Aar er Overskuddet steget med 550 000 Kr. Frederiksberg Metalvarefabrik har sat sit Overskud op fra 206 000 til 276 000 Kr., Aktiekapitalen er $1\frac{1}{2}$ Mill. Kr., og Udbyttet er steget fra 5 til 6 pCt. Bing & Grøndahl møder med et Udbytte forhøjet fra 6 til 7 pCt. Danske Oliemøller og Sæbefabrikker har sat Udbyttet op fra 5 til 6 pCt. Nordisk Kabel og Traad, der har en Aktiekapital paa 10 Mill. Kr., møder